

begået af militært personel i tjenesten sanktioneres på ganske samme måde som overfor andre borgere, nemlig gennem en strafferetlig sanktion.

Anvendelsesområdet for disciplinaransvar er derfor i forslaget begrænset til i det væsentlige at angå forhold, der svarer til de handlinger og undladelser, der er beskrevet i militær straffelov, dog med et andet tilregnelseskraft, jf. forslaget til §§ 4 og 5.

Denne begrænsning er dog ikke absolut for så vidt angår færdselsforseelser. Færdselsloven gælder ikke for områder, hvor der ikke er adgang for almindelig færdsel. Motoriseret færdsel på en række af forsvarets områder, f.eks. øvelsesterræn og lignende, er ikke omfattet af færdselsloven. »Færdselsforseelser« på disse områder henføres i stedet under militær straffelov § 15 (§ 28 i forslaget til militær straffelov), i det omfang forholdet er omfattet af forbud eller påbud i reglerne og lignende.

Anvendelse af disciplinarmidler som følge af militære pligtforsømmelser forudsætter, at forholdet kan tilregnes den pågældende som forsættligt eller uagtsomt. I modsætning til de foreslåede bestemmelser i militær straffelov omfatter uagtsomhedsansvaret efter forslaget til militær disciplinarlov også den simpelt uagtsomme overtrædelse.

Som nævnt under punkt 3.1.1. indebærer forslaget til militær straffelov at, i det omfang strafansvar er knyttet også til uagtsomme overtrædelser, er det alene groft uagtsomme forhold, der kan medføre strafansvar. Forhold, der alene skyldes simpel uagtsomhed, vil således ikke længere være strafbare, men kan medføre disciplinaransvar. Dette gælder, hvad enten forholdet er af grov eller mindre grov karakter. Desuden foreslås en række af straffebestemmelserne om pligtforsømmelser begrænset til alene at omfatte grove forhold.

Dette betyder, at disciplinarmidler vil være den eneste sanktion ved simpelt uagtsomme overtrædelser og ved mindre grove tilsidesættelser af militære pligter, i det omfang strafansvar er betinget af, at forholdet er af grov karakter. Det forudsættes, at disciplinarmidler kun anvendes, når det findes nødvendigt, jf. lovforslagets særlige bemærkninger til § 1.

Udvalget finder, at det ikke bør være udelukket efter omstændighederne at anvende disciplinarmidler i tilfælde, hvor forseelsen kan medføre straf af bøde. Den konkrete beslutning – at anvende en disciplinær sanktion i stedet for bødestraf – kan efter udvalgets opfattelse navnlig være relevant at overveje i tilfælde, hvor pligtforsømmelsen er begået af grov uagtsomhed. Som eksempel kan nævnes pligtforsømmelser, som er omfattet af forslaget til militær straffelov § 28

(jf. den gældende § 15). Også i tilfælde af groft uagtsomt »militært hærværk«, jf. forslaget til militær straffelov § 26 (jf. den gældende § 28), og hvor f.eks. værnepligtige ved grov uagtsomhed mister militær udrustning mv., kan det være nærliggende at overveje et disciplinarmiddel i stedet for en bødestraf, medmindre det konkret vurderes, at der slet ikke er behov for en sanktion.

Udeblivelse fra tjeneste (for silde møde), der skyldes grov uagtsomhed, bør – også i et grovere tilfælde – efter udvalgets opfattelse efter omstændighederne kunne afgøres med et disciplinarmiddel i stedet for straf, f.eks. når der foreligger undskyldende momenter.

For så vidt angår forsættelige tilfælde af pligtforsømmelser bør det, når der foreligger formildende omstændigheder, overvejes, om en strafferetlig sanktion i det konkrete tilfælde er nødvendig, eller om et disciplinarmiddel ikke i stedet ville være en mere rimelig reaktion.

Der henvises i øvrigt til betænkningen, siderne 340 – 342.

3.3. Disciplinarmidlerne

De gældende disciplinarmidler er beskrevet i militær retsplejelov § 38. Som disciplinarmidler kan i dag anvendes belæring, tilrettevisning, arbejde og efterøvelse i fritiden, fremstilling, vagt eller anden tjeneste uden for orden, tilbageholdelse på tjenestestedet eller anden fratagelse af friheder samt overflytning til anden tjeneste.

Lovforslaget indebærer, at omfanget af disciplinarmidler begrænses, idet disciplinarmidlerne tilbageholdelse på tjenestestedet samt overflytning til anden tjeneste afskaffes samtidig med, at der indføres hjemmel til at anvende disciplinarbøder, jf. nærmere nedenfor.

Tilrettevisning er efter de gældende regler den mildeste disciplinære sanktion over for en forseelse. Tilrettevisning opretholdes som disciplinarmiddel efter lovforslaget, dog således at denne sanktion omfatter de gældende disciplinarmidler belæring og tilrettevisning, idet disse 2 disciplinarmidler ifølge praksis er identiske..

Fremstilling. Dette disciplinarmiddel anvendes især over for den, der ikke har sin udrustning i orden, og som således pålægges at bringe den i orden med efterfølgende fremstilling for en befalingsmand til kontrol. Sanktionen har en tæt sammenhæng med forseelsen og foreslås opretholdt.

Arbejde og efterøvelse i en del af fritiden og anden tjeneste uden for orden. Disse disciplinarmidler har også en tæt sammenhæng med den begåede forseelse